

Referanser:

Arkivsak: 24/01177-4

Saksdokumenter:

PRO 05 Ecumenical Decade of Climate Justice Action (1)
kr 20_25 sluttrapport for handlingsplanen mer himmel på en truet jord
Rapport frå konferanse i Assisi AJL
Assisi 2025 conference - Summary
Tina Våje Stå opp aug 25

Klima og natur - hva nå?

Sammendrag

Saken gir en orientering om status for arbeidet på klima- og miljøfeltet i Den norske kirke, og Mellomkirkelig råd inviteres til å gi foreløpige innspill knyttet til prioriteringer videre på ulike områder. Konkret planlegger Mellomkirkelig råd en kronikk eller tilsvarende, før COP og i forbindelse med 10-årsmarkering av Parisavtalen og lansering av «Ecumenical Decade for Climate Justice Action». Som en del av dette belyses også noe arbeidet med *Feast of Creation*. Rådet inviteres også til å gi innspill til dette.

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til «Ecumenical Decade for Climate Justice Action»:
2. Mellomkirkelig råd ber administrasjonen ta med innspillene i videre arbeid med konkret tekst og prioriteringer.

Saksorientering

Bakgrunn

Sluttrapport Kirkemøtesak 2021 og videre prioriteringer

Etter at Kirkemøtesaken [Mer himmel på en truet jord](#) ble vedtatt, utarbeidet Kirkerådet en handlingsplan med tiltak knyttet til hvert vedtakspunkt. [Sluttrapporten](#) til denne handlingsplanen ble vedtatt i Kirkerådet i februar 2025. Noen av tiltakene er ferdigstilte, eksempelvis ved at ressurser er utarbeidet. Andre tiltak er pågående. Kirkerådets vedtak lød: «Kirkerådet tar sluttrapporten til orientering og erkjenner at de mange tiltakspunktene fortsatt krever stor oppmerksomhet i kirken». Til tross for endringer eksternt og internt, er det

dermed slått fast at klima, miljø og bærekraft fremdeles bør ha stor oppmerksomhet. Hvilke prioriteringer vi vil gjøre på feltet framover?

Eksterne og interne endringer

Den siste tiden, med stort fokus på temaer som krig, opprustning, beredskap og økonomiske utfordringer, har saker knyttet til klima- og natursaken fått mindre oppmerksomhet. Det kan også se ut som befolkningen generelt er noe mindre opptatt av disse temaene nå.

I administrasjonen i Den norske kirke er det av økonomiske årsaker gjort en betydelig nedskjæring på kirke- og samfunnsfeltet, deriblant med færre administrative ressurser knyttet til klima-natur. Hvordan kan vi likevel sørge for å holde temaene levende og bidra til positiv handling?

Unge og unge voksne som satsning i Den norske kirke

Kirkemøtet 2025 vedtok unge og unge voksne som prioritering i Den norske kirke i 2026. Mange vil knytte dette primært til aktivitetstiltak, plan for undervisning og læring og prioriteringer av ansattressurser i lokalkirken. Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) har vært medvirkende i å løfte vern om skaperverket inn i arbeidet med rammeplaner for trosopplæringen. Kan klima- og naturtematikken også ses i sammenheng med satsningen på unge og unge voksne på andre felter?

Påvirkningsarbeid

Påvirkningsarbeid og kirkens stemme i det offentlige rom har vært en av kirkens prioriteringer for å fremme klima- og miljøsakene. Ferske eksempler på dette er at Den norske kirke deltok som medarrangør i stormarkeringen for klima og natur [Stå opp](#) eller at biskop Sunniva hadde [kronikk i VG](#) i anledning FNs miljødag. Den norske kirke kritiseres med jevne mellomrom for å være for aktivistisk eller konkret i sitt engasjement. Det aktualiserer stadig samtalen om hvilken stemme kirken skal ha, hvilket språk som skal brukes og hvor konkrete kirken kan være i spesifikke saker. Hvordan vil det være klokt å bruke kirkens stemme for å bidra til nødvendig endring i det lokale, nasjonale og globale arbeidet med klima og miljø?

Natur på dagsorden

I kirkens miljøengasjement har klimaspørsmål vært prioritert høyt. De siste årene har oppmerksomheten omkring tap av biologisk mangfold og nedbygging av natur økt. Den norske kirke har blant annet samarbeidet med Hovedorganisasjonen KA om en [veileder om naturmangfold på gravplasser](#). Kirken var også aktivt engasjert i Fosen-saken. På Arendalsuka nylig var Den norske kirke arrangør sammen med Naturvernforbundet om livet i havet. Håpets katedral med særlig fokus på bærekraftsmål nr 14 med livet i havet og kampen mot plast er stadig et viktig tiltak, med utgangspunkt i Borg bispedømme. I sommer er [www.håpetskatedral.no](#) på seilas i den svenske skjærgården, inviteret av Svenska Kyrkan: [Håpets katedrals pilgrimsseglats - Göteborgs stift](#)

Bør natur høyere på kirkens dagsorden, og hvordan kan dette i tilfelle gjøres?

Interreligiøst arbeid for natur og klima

Mellomkirkelig råds initiativ med interreligiøst klimaarbeid i Norge har formelt blitt en del av Samarbeidsrådet for tros- og livssyns sitt arbeid. Se <https://stl.no/nyheter/14-ar-med-tro-og-livssyn-for-natur-og-klima/> Dette har potensiale for å vokse som grønn diapraksis lokalt. MKR fortsetter også som støttespiller for www.interfaithrainforest.org. Klima- og miljødepartementet har igjen gitt støtte til en liten interreligiøs delegasjon til høstens COP i Belem, Brasil. MKRs generalsekretær blir med. Et posisjonsnotat vil bli utviklet i samarbeid med Forum for Utvikling og Miljø, som MKR er medlem av. Hvilke tema ønsker vi særlig å løfte inn i det interreligiøse arbeidet for klima og natur?

Økumeniske utfordringer: Tiår for klimahandling og innspill fra KISP (Komiteen for internasjonale spørsmål)

Kjetil Fretheim (medlem av KVs sentralkomite) innledet i KISP-møtet 25.08.25 om «[Ecumenical Decade of Climate Justice Action](#)» og hvordan det utfordrer vår kirke. Vedtaket om et slikt tiår viser hvor alvorlig klimautfordringen tas. Kirkenes verdensråd legger vekt på klimatrusselens alvor, rettferdighetsaspektet, behovet for en radikal omvendelse, at våre teologiske ressurser skal tas i bruk, at engasjementet må føre til handling, og at vi skal arbeide med dette sammen. Kirkene skal vise vei i dette arbeidet og alle må bidra inn i dette. Hva kan være Den norske kirkes viktigste bidrag inn i denne utfordringen? Komiteen for internasjonale spørsmål samtalte om dette temaet 25.08.25, og ga gode innspill til temaet. Noen av momentene fra samtalen:

- Tiåret gir oss et viktig mandat og utfordring for videre engasjement
- Kirken kan ha en profetisk stemme, særlig med et språk om rettferdighet
- Erfaring av dissonans mellom ambisjoner og hva kirken faktisk gjør. Flere av tiltakene i handlingsplanen for Kirkemøtesaken i 2021 er ikke oppnådd. Særlig gjelder det ansvaret vi selv som kirke bør ta mtp utslippskutt
- Omstilling må skje rettferdig. Rike land har et spesielt ansvar, ettersom man både har vært sterke bidragsytere til utslippene og har mest ressurser til å endre seg
- Klimarettferdighet og krig må ses i sammenheng. Krig forverrer klima- og naturkrise, og Norge profiterer på så vel våpeneksport som olje- og gassutvinning.
- Det er mange grunner til å være radikal. Samtidig er det nødvendig med en viss moderasjon om man ønsker å mobilisere bredt
- Den oppvoksende generasjon er viktig. Potensiale i å fokusere på vern av skaperverket på helt praktiske måter i trosopplæringsarbeidet.
- Behov for å arbeide på ulike nivå: utfordre individet, mobilisere lokalsamfunn og menighet, og påvirke nasjonalt og globalt.
- Ønske om en kronikk eller uttalelse etter valget, men før COP. Skogtematikk, med økning i barkebillebestand og trær som dør, kan være et av temaene

Hvordan mener Mellomkirkelig Råd at vi best kan skape handling i vår kontekst? Og hvordan kan Den norske kirke «bruke» KVs nye tiår for klimahandling? (se også egen sak om oppfølging etter KVs sentralkomite)

«Season of Creation»

Det økumeniske fellesskapet har også lansert «Season of Creation» som en fast tid, i september, med fokus på skaperverket, en «Feast of Creation». Dette knyttes også til 1700 årsmarkeringen av Nikenum, og fokus på en trinitarisk Gud som skaper. Store «kirkefamilier» kommer nå sammen om dette. Les mer i rapportene som er vedlagt eller [Christian leaders unite in Assisi to establish historic Feast of Creation | World Council of Churches](#).

Teologisk Nemnd og også Nemnd for gudstjenesteliv arbeider med hvordan dette evt kan gjøres tydeligere til en del av kirkeåret i Den norske kirke. Det vil være for tidlig å lansere dette bredt i høst. Derimot kan det være aktuelt å arbeide for en systematisk lansering av en slik periode i kirkeåret fra neste år. (Se for øvrig saken om oppfølging av KVs sentralkomitemøte og vedtaksforslag der)

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kostnader dekkes innenfor budsjettammene.